

RAN-2408000603030001
S. Y. B. Com. (Sem. - III) Examination March - 2026
MDC : Advanced Accounting and Auditing (Paper-I)
[Total Marks: 50

સૂચના : / Instructions (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fill up strictly the above details on your answer book (2) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે. Figures to the right indicate full marks of the question. (3) પ્રશ્ન નંબર - 1 અને પ્રશ્ન નંબર - 6 ફરજિયાત છે. Question number 1 & Question number 6 are compulsory. (4) જરૂરી ગણતરી જવાબના ભાગ રૂપે દર્શાવો. Show the necessary calculation as a part of the answer.	Seat No.: Student's Signature
--	--

- પ્ર.1. કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (10)**
- 1) નીચેના ઉદ્યોગો માટે યોગ્ય પડતરનો એકમ જણાવો.
 1. હોટેલ ઉદ્યોગ
 2. સોફ્ટ ડ્રિંક્સ ફેક્ટરી
 3. ખાણ ઉદ્યોગ
 4. ઇલેક્ટ્રિસિટી ઉદ્યોગ
 - 2) નીચેની માહિતી પરથી ખરીદી શોધો.

શરૂઆતનો સ્ટોક = રૂ. 45,000
આખરનો સ્ટોક = રૂ. 30,000
માલ સામાન ફેર બદલી દર = 9 વખત
 - 3) એક કાર્ય પૂરું કરવા માટે શિવે 36 કલાક લીધા. કલાક દીઠ મજૂરીનો દર રૂ. 10 છે. રોવેન પ્લાન મુજબ તેને મજૂરીના કુલ રૂ. 432 મળેલા છે. તો કામ કરવા માટે આપેલ સમય શોધો.
 - 4) પાવર ખર્ચ (12% સરચાર્જ સહિત) રૂ. 3,360 છે. યંત્ર એક કલાકમાં 10 યુનિટનો વપરાશ કરે છે. યુનિટ દીઠ પાવરની કિંમત રૂ. 0.10 હોય તો યંત્ર કલાક શોધો.
 - 5) એક કંપનીમાં 500 એકમના ઉત્પાદનની પ્રાથમિક પડતર રૂ. 1,25,000 છે, રૂપાંતર પડતર રૂ. 2,00,000 છે. કુલ કારખાના પડતર રૂ. 2,50,000 છે. તો પ્રત્યક્ષ મજૂરી ખર્ચ શોધો.
 - 6) સલામતિ જથ્થાનું સૂત્ર આપો.
 - 7) નીચે દર્શાવેલ પરોક્ષ ખર્ચની ફાળવણી નો આધાર દર્શાવો.
 1. ઘસારો
 2. કારખાના મેનેજરનો પગાર
 3. કામદાર રાજ્ય વીમા યોજનામાં ફાળો
 4. પ્રોવિડન્ટ ફંડ

પ્ર.2. (અ) મહાદેવ લિમિટેડની નીચેની માહિતી પરથી શોધો.

(7)

- 1) પુનઃ વરદી સપાટી
- 2) લઘુત્તમ સપાટી
- 3) ગુરુત્તમ સપાટી
- 4) સરેરાશ સપાટી (આર્થિક વરદી જથ્થાના આધારે)
- 5) ભય સપાટી
- 6) સલામતી જથ્થો

માલ મેળવતા લાગતો ઓછામાં ઓછો સમય = 40 દિવસ
તાત્કાલિક ખરીદી માટે લાગતો વધુમાં વધુ સમય = 6 દિવસ
માલ મેળવતા લાગતો સરેરાશ સમય = 50 દિવસ
વધુમાં વધુ દૈનિક વપરાશ = 3,600 એકમો
સરેરાશ દૈનિક વપરાશ = 3,000 એકમો
આર્થિક વરદી જથ્થો, પુનઃ વરદી સપાટીના 25% છે.

(બ) સોમનાથ લિમિટેડના ઉત્પાદન વિભાગમાંથી નીચેની વિગતો સેવામાં આવી છે.

(14)

કામદારોની સંખ્યા = 5
માસના કામદારના દિવસ = 25
કામદારના એક દિવસના કામના કલાક = 8
લઘુત્તમ વેતન કલાક દીઠ = રૂ. 20
ઉત્પાદન એકમો = 625
એક એકમના ઉત્પાદનનો સમય = 2 કલાક

નીચેની પદ્ધતિથી દરેક કામદારનું વેતન શોધો.

- (1) હેલ્સી યોજના
- (2) રોવેન યોજના
- (3) સમય વેતન પ્રથા
- (4) કાર્ય વેતન પ્રથા

અથવા

પ્ર.2. એક કારખાનામાં એક સરખા ચાર ચંત્રો દ્વારા કામ કરવામાં આવે છે. કારખાનાના ખર્ચા નીચે મુજબ છે. (14)

- 1) ભાડું અને વેરા વાર્ષિક રૂ. 4,80,000
 - 2) કારખાનામાં વપરાયેલ પાવર, યુનિટના રૂ. 25 લેખે માસિક (તમામ ચંત્રો માટે) = રૂ. 60,00,000
 - 3) ચંત્રનો સમારકામ - નિભાવ ખર્ચ (વાર્ષિક) (તમામ ચંત્રો માટે) = રૂ. 6,72,000
 - 4) ચંત્ર પર દેખરેખ રાખનાર મજૂરોનો પગાર માસિક (જેઓ તમામ ચંત્રો પર દેખરેખ રાખે છે) = રૂ. 36,000
 - 5) પરચુરણ માલસામગ્રી (વાર્ષિક) (તમામ ચંત્રો માટે) = રૂ. 6,00,000
 - 6) દરેક ચંત્રની કિંમત (8% ગોઠવણી ખર્ચ સહિત) = રૂ. 10,80,000
 - 7) સુપરવાઇઝર નો પગાર માસિક (બધા ચંત્રો પર દેખરેખ રાખે છે) (પોતાનો 1/5 સમય આ કારખાનામાં ફાળવતા નથી) = રૂ. 2,00,000
 - 8) ચંત્રનું વીમા પ્રીમિયમ = મૂળ કિંમતના 10%
 - 9) 10 વર્ષના ઉપયોગી આયુષ્યના અંતે તેની ઉપજવા ધારેલી ભંગાર કિંમત = તેની મૂળ કિંમતના 20%
 - 10) ચંત્રનો ભાડા ખરીદનો હપ્તો (અર્ધવાર્ષિક) (10% વ્યાજ સહિત) = રૂ. 42,000
 - 11) ચંત્રનો કલાક દીઠ પાવરનો વપરાશ = 12 યુનિટ
 - 12) ચંત્રની પુનઃ સ્થાપના કિંમત = પડતર કિંમતના 45%
- ઉપરની માહિતી પરથી દરેક ચંત્ર માટેનો માસિક ધોરણે ચાંત્રિક કલાક દર શોધો.

પ્ર.૩. કેદારનાથ લિમિટેડની વર્ષ 2023-24 ની માહિતી નીચે મુજબ પ્રાપ્ત થઈ છે.

(14)

વિગત	1-4-23	1-4-24
કાચો માલ	રૂ. 70,000	રૂ. 76,000
અર્ધ તૈયાર માલ (કારખાના પડતર પર)	રૂ. 80,000	રૂ. 1,20,000
તૈયાર માલ	એકમ દીઠ રૂ. 55 (રૂ. 55,000)	એકમ દીઠ રૂ. 55 (રૂ. 1,10,000)

પ્રત્યક્ષ મજૂરી 1,60,000 (કારખાના પરોક્ષ ખર્ચના 160%), વહીવટી ખર્ચા સિવાય વેચેલ માલની ઉત્પાદન પડતર રૂ. 4,45,000

અન્ય માહિતી:

- 1) સામાન્ય અને વહીવટી ખર્ચા = રૂ. 50,000
- 2) વેચાણ વિતરણ ખર્ચા = એકમ દીઠ રૂ. 8
- 3) વેચાણ- એકમદીઠ વેચાણ કિંમત રૂ. 100
- 4) વર્ષ દરમિયાન વેચાણ ઉત્પાદનના 90% હતું.

વર્ષ 2024-25 માટે નીચે મુજબનો અંદાજ છે.

- 1) ઉત્પાદન અને વેચાણમાં 50% વધારો થશે.
- 2) માલ સામાન અને મજૂરીમાં અનુક્રમે 20% અને 10% નો વધારો થશે.
- 3) ઉત્પાદન પરોક્ષ ખર્ચા, માલ સામાન અને મજૂરી ખર્ચના સંયુક્ત પ્રમાણમાં વધશે.

વર્ષ 2023-24 માં વેચાણ કિંમત પર મેળવેલ નફાનો દર મેળવવા એક એકમ કઈ કિંમતે વેચવું જોઈએ તે દર્શાવતું 2024-25 માટેનું અંદાજિત પડતરનું પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

પ્ર.૩. (અ) મહાકાલેશ્વર મિલ્સ લિમિટેડ નો મજૂર ફેરબદલી દર નીચે પ્રમાણે છે.

(7)

- 1) નવા નિમાયેલા કામદારના આધારે = 2%
- 2) છૂટા થયેલા કામદારના આધારે = 4%
- 3) સંયુક્ત પદ્ધતિએ = 6%

અન્ય માહિતી: -

તા.- 1-4-25 ના રોજ કામદારોની સંખ્યા = 1,650

તા.- 30-4-25 ના રોજ કામદારોની સંખ્યા = 1,950

વિસ્તરણના કારણે નિમાયેલા કામદારોની સંખ્યા શોધો.

પ્ર.૩. (બ) ભીમાશંકર લિ. માં ત્રણ ઉત્પાદન વિભાગો A, B, C અને સેવા વિભાગ 'S' છે. નીચેના આંકડાઓ દરેક 8 કલાકના 25 કામકાજના દિવસોના એક મહિના માટે ઉપલબ્ધ છે. આ તમામ વિભાગો આખો દિવસ અને સંપૂર્ણ હાજરી સાથે કામ કરે છે. ઉત્પાદન ખાતા A, B અને C ને લગતો કામદાર કલાક દર શોધો.

(7)

ખર્ચ (રૂ.)	કુલ	વિભાગ			
		S (રૂ.)	A (રૂ.)	B (રૂ.)	C (રૂ.)
1) પાવન અને વીજળી	2,200	480	400	600	720
2) સુપરવાઇઝરનો પગાર	4,000	-	-	-	-
3) ભાડું	1,000	-	-	-	-

ખર્ચ (રૂ)	કુલ	વિભાગ			
4) કલ્યાણ ખર્ચ	1,200	-	-	-	-
5) અન્ય ખર્ચ	2,400	400	400	800	800
કુલ	10,800				

સુપરવાઇઝર નો પગાર	20%	30%	30%	20%
કામદારોની સંખ્યા	10	30	40	20
રોકેલી જગ્યા (ચો. ફૂટ)	500	600	800	600
સેવા વિભાગે આપેલ સેવા નું પ્રમાણ	-	50%	30%	20%

ઉત્પાદન ખાતા A, B અને C માટે કામદાર કલાક દર શોધો.

- પ્ર.4. ટૂંક નોંધ લખો (ગમે મે ત્રણ) (12)
- 1) પડતર હિસાબી પદ્ધતિની મર્યાદાઓ
 - 2) બિન કાર્ડ
 - 3) ઉત્તેજનાત્મક વેતન પ્રથા નાં લક્ષણો
 - 4) યાંત્રિક કલાક દર
 - 5) કાર્યક્ષમ પડતરના હિસાબોની આવશ્યક શરતો

ENGLISH VERSION

- Q. 1 Give answers of the following Questions. (Any five) (10)
- 1) Give proper cost unit for following industries
 1. Hotel industry
 2. Soft drinks factory
 3. Mining industry
 4. Electricity industry
 - 2) From the following details, find out purchase.
 Opening Stock = Rs. 45,000
 Closing Stock = Rs. 30,000
 Material Turnover = 9 times
 - 3) Shiv has taken 36 hours to complete a job. The wage rate per hour is Rs.10. If he received Rs. 432 as total wages according to Rowan plan, what would be the time allowed?
 - 4) Power expenses (including 12% surcharge) are Rs. 3,360. Power consumption per hour is 10 units and rate per unit is Rs. 0.10. Compute machine hours.
 - 5) The primary cost of production of 500 units in a company is Rs. 1,25,000, the conversion cost is Rs. 2,00,000, the total factory cost is Rs. 2,50,000, then find the direct labour cost
 - 6) Give the formula of Safety stock level.
 - 7) Write the basis of allocation for the following overheads.
 1. Depreciation
 2. Salary of Factory manager
 3. Employees' state insurance contribution
 4. Provident fund

- Q. 2 (A)** Find out from the following data of Mahadev Ltd. (7)
- 1) Re-order level
 - 2) Minimum level
 - 3) Maximum level
 - 4) Average level (on the basis of EOQ)
 - 5) Danger level
 - 6) Safety level
- Minimum time for procurement of goods = 40 days
 Maximum time for emergency purchase = 6 days
 Average time for procurement of goods = 50 days
 Maximum daily consumption = 3,600 units
 Average daily consumption = 3,000 units
 Economic order quantity is 25% of re-order level
- (B)** The following information have been received from the production department of Somnath Ltd. (07)
- No. of workers = 5
 Monthly working days = 25
 No. of working hours per day for each worker = 8
 Minimum wages per hour = Rs. 20
 Production units in the month = 625
 Production time per unit = 2 hours
 Calculate wages of each worker by following method.
 (1) Time wages (2) Piece wages (3) Halsey plan (4) Rowan plan

OR

- Q. 2** The following expenses have been incurred in respect of a factory having four identical machines. (14)
- 1) Rent & Taxes (yearly) = Rs. 4,80,000
 - 2) Power consumed by the factory at Rs.25 per unit (monthly) (for all machines) = Rs. 60,00,000
 - 3) Repair & Maintenance a for all machines (yearly) = Rs. 6,72,000
 - 4) Salary of labours for the supervision of machine (monthly) (They supervise on all machines) = Rs. 36,000
 - 5) Materials (yearly) (for all machines) = Rs. 6,00,000
 - 6) Cost of each machine (including 8% installation charges) = Rs. 10,80,000
 - 7) Supervisor's salary (monthly) (He supervise on all machines) (He is not spending his $\frac{1}{5}$ time in this factory) = Rs. 2,00,000
 - 8) Insurance premium of a machine = 10% on original cost
 - 9) Scrap value at the end of its estimated life of 10 years = 20% of its original cost
 - 10) Hire purchase installment for a machine (half yearly) (including 10% interest) = Rs. 42,000
 - 11) Power consumption of a machine = 12 units per hour
 - 12) Present replacement cost of machine = 45% of cost price
- Calculate Machine Hour Rate for each machine for one month from the above information.

Q. 3

The information received from Kedamath Limited for the year 2023-24 is as follows.:

(14)

Particulars	1-4-23	1-4-24
Raw Material	Rs. 70,000	Rs. 76,000
Semi-finished goods (at Factory Cost)	Rs. 80,000	Rs. 1,20,000
Finished goods	Rs. 55 per unit (Rs. 55,000)	Rs. 55 per unit (Rs. 1,10,000)

Direct Labour- Rs. 1,60,000 (160% of Factory overhead expenses)

Cost of goods sold except Administrative (office) expenses= Rs. 4,45,000

Other Information:

- 1) General and office expenses Rs. 50,000
- 2) Selling and distribution expenses Rs. 8 per unit
- 3) Sales - Rs. 100 Selling price per unit
- 4) Sales is 90% of production during the year.

Estimates for the year 2024-25 are as under:

- 1) Production and sales will increase by 50%
- 2) Material and Labour will increase by 20% and 10% respectively
- 3) Factory overhead expenses will rise in proportion to the combine cost of material and wages.

Prepare an estimated cost sheet for the year 2024-25 showing the price at which the unit will be sold as to earn the same rate of profit on sales as in the year 2023-24

OR

Q. 3 (A) Labour turnover rate of Mahakaleshwar Mills Ltd. Is as follow:

(7)

- 1) By Replacement Method = 2%
- 2) By Separation Method= 4%
- 3) By Flux Method = 6%

Other Information: -

No. of workers as on 1-4-25 = 1,650

No. of workers as on 30-4-25 = 1,950

Find out numbers of workers were appointed under expansion plan.

- (B) Bhima Shankar Co. Ltd. has three manufacturing departments A, B, C and service department 'S'. The following figures are available for one month of 25 working days of 8 hours each. All these departments work all the days and with full attendance.

(7)

Expenditure	Total Rs.	Departments			
		S (Rs.)	A (Rs.)	B (Rs.)	C (Rs.)
1) Power & Lighting	2,200	480	400	600	720
2) Supervisor's salary	4,000	-	-	-	-
3) Rent	1,000	-	-	-	-
4) Welfare Expenses	1,200	-	-	-	-
5) Other Expenses	2,400	400	400	800	800
Total	10,800				

Supervisor's salary	20%	30%	30%	20%
Number of workers	10	30	40	20
Floor area in Sq. Ft.	500	600	800	600
Services rendered by Service Department	-	50%	30%	20%

Calculate Labour Hour Rate for Departments A, B, and C.

Q. 4 Write Short-Notes (Any Three)

(12)

- 1) Limitations of Cost Accounting
- 2) Bin card
- 3) Characteristics of Incentive Wage System
- 4) Machine Hour Rate
- 5) Essentials of an Ideal Costing System
